

O perníkové chaloupce

Učení se z chyb, Řád

Příběh ze sbírky pohádek, kterou zpracovali bratři Grimmové.

Pohádka o dvou sourozencích, kteří se ztratí v hustém lese a objeví perníkovou chaloupku. Netuší však, že tam na ně číhá nebezpečí v podobě zlé ježibaba.

🕒 13 min

😊 3+

Byl jednou jeden domek, který stál na kraji hustého lesa. V domku bydlela chudá rodina. Otec – dřevorubec, máma – švadlena a jejich děti – Jeníček a Mařenka. Otec nebyl často doma, protože musel chodit do panských lesů kácet stromy, z nichž se potom stavěly mosty. A než narubal dřevo na takový pořádný most, to **někdy i týdny trvalo**. Aby ušetřil, spával na zemi přímo v lese. A přežít noc v tmavém lese sám, to bezpochyby vyžadovalo pořádnou dávku odvahy. Možná takovou, jakou jen dřevorubci mívají. Každý večer si musel rozdělat **velký oheň**, aby zář a praskající dřevo odehnaly divou lesní zvěř. Někdy ani usnout nemohl, když slyšel smečku **hladových vlků výt**. Otec nedostával za svoji práci dřevorubce žádný plat, ale panstvo mu dovolilo brát si z lesa tolik dřeva, aby v zimě doma nepomrzli a mohli si na peci i něco navařit.

Máma byla velmi šikovná švadlena a šila oblečení pro zámožné. Ale protože neměli peníze na šicí stroj, všechny věci musela šít ručně. Prsty na ruku měla celé popíchané, protože mnohokrát šila i po nocích, jen při svitu lampy. A při slabém světle mámě jehla často vyklouzla a **píchlá ji do prstů**. Během dne se máma musela starat o děti i o domácnost. A když otec v lesích **kácel dřevo**, ona byla na všechno sama. Máma nedostávala za ušité věci žádnou mzdu, ale bohatí, pro které šila, jí dovolili vzít si zbytky jídla, které zůstaly po hostině, a tak měli co jíst.

Děti svým rodičům pomáhaly se vším, co bylo třeba. Jeníček obvykle opravoval staré dřevěné hrnce, protože na nové neměli peníze. **Snil o tom, jak bude chodit po vesnicích** a městech a bude opravovat hrnce všude tam, kam ho nohy donesou. Procestuje tak celý svět a snad i nějaké groše vydělá a domů donese. Mařenka především uklízela a pomáhala mámě v kuchyni. Jednou by chtěla péct vlastní koláče a buchty, které by potom prodávala na trhu, ale na něco takového byla zatím příliš malá. Ale někdy zbyl dětem čas i na hry na louce u lesa. Hrávali si na schovávanou nebo honěnou. A když už

slunce zapadlo, rádi poslouchali **houkání sovy**, která jako by je každý den pozorovala, sedíc přitom na stromě.

Jednoho dne jejich otec onemocněl. Už celý týden nedokázal vstát z postele. Dřevo, které nosil z lesa, začalo rychle ubývat a brzy byla v domku zima a nebylo na čem vařit. Jeníček viděl, jak se rodiče trápí a nevědí, co s nimi bude.

Jednoho rána jim říká: „Půjdu do lesa na dřevo já, protože tu za chvíli všichni zmrzneme.“ Máma nechtěla o tom ani slyšet, protože se hodně bála, že se Jeníček v lese ztratí a už nikdy cestu domů nenajde. Ale otec na to přikývl, neboť usoudil, že jeho syn je už dost velký.

Mařenka dlouho neotálela a řekla: „Když půjde Jeníček, půjdu i já. Spolu nám bude lépe i veseleji a já aspoň nasbírám nějaké lesní plody a hříby. Doma je potom usušíme a lépe přečkáme zimu.“

Hodně, hodně přemlouvali Jeníček s Mařenkou rodiče, aby je pustili samotné do lesa.

„Nebojte se, do večera budeme zpátky doma,“ uklidňoval Jeníček rodiče a společně s Mařenkou se hned vydali po cestičce do tmavého lesa. Celou cestou je provázeli cvrčci, kteří si vesele **cvrlikali v trávě**. Jeníček sháněl dřevo po lese a Mařenka sbírala do košíku lesní jahody, které rostly přímo u cestičky. Jahod byla spousta, a čím dál od cestičky, tím větší jahody tam rostly. A tak Mařenka odbíhala sem a tam, až se zcela sama v hustém lese ocitla.

„Jendoooo, Jendooo,“ křičela vystrašená Mařenka.

Jeníček uslyšel, jak ho Mařenka z dálky volá. Shodil na zem všechno dřevo, co měl na zádech, a vydal se Mařenku hledat. Zvuk cvrčků pomalu utichl, protože ani cvrčci tak hluboko do lesa nechodí. Jakoby naschvál, také slunce zašlo za mraky, pořádně se setmělo a náhle se spustil **prudký liják**.

„Jeníčku, Jeníčku,“ ozývaly se zoufalé výkřiky odněkud z lesa.

Jeníček však ještě dlouho hledal Mařenku v tmavém lese. Déšť už sice dávno přestal, ale místo slunce teď zpoza mraků vykukoval kulatý měsíc. Když Jeníček konečně našel svoji sestru, byla už **úplná tma**. Naštěstí měsíc aspoň trochu svítil mezi stromy, jinak by si ti dva ani na vlastní nosy neviděli. Unavení a hladoví bloudili lesem a hledali cestu domů.

Vtom spatřili v dálce blikající světlo. Přesně jako z lampičky, kterou měli v kuchyni na stole. Celí natěšení utíkali za světlem. Jenže když přišli na mýtinku, zjistili, že to není jejich dům, ale jakýsi zvláštní domeček pokrytý perníky. Všude kolem byla cítit jejich vůně a vyhladovělé děti si z nich kousek po kousku ulamovali. Po chvíli se však ozval **zvuk vrzajících dveří**.

Ze dveří vyšla milá stařenka a říká jim: „Dětičky moje, a nechcete jít dovnitř, trochu si odpočinout?“

„My nemůžeme, musíme se rychle vrátit domů. Tatínek s maminkou se už o nás určitě strachují,“ odpovídal Jeníček.

„Nu, ale kam byste šli takto na noc? U mě se vyspíte a ráno se za světla vydáte domů,“ přemlouvala je stařenka.

Jeníček s Mařenkou tedy souhlasili a vešli do chaloupky. Lehli si do postele a byli tak unavení, že hned i usnuli.

Ale když se Jeníček ráno probudil, zjistil, že je zavřený v jakési kleci. Skrz malý otvor uviděl Mařenku, jak uklízí. A ta milá stařenka už vůbec nebyla milá. Vyklubala se z ní **pořádná ježibaba**. Křičela na Mařenku, aby zametala pořádně a rychleji. Zanedlouho jí přikázala, aby Jeníčkově donesla jídlo.

Mařenka popojde blíž ke kleci a potichu říká: „Jeníčku, zle je. Slyšela jsem tu čarodějnici, jak si mumlala pod vousy, že tě chce pořádně vykrmit a potom tě hodí do pece, upeče a sní. A já jí budu sloužit a dělat všechno, co mi přikáže.“

Zoufalý Jeníček začal **lomcovat dveřmi klece**, aby se odtud dostal co nejrychleji ven. Jenže klec byla pevná a s dveřmi ani nepohnul.

„Už musím jít, ale když přijde ježibaba, bude chtít, abys vystrčil z klece prst, aby viděla, zda jsi už dost vykrmený. Ukaž jí tuto kůstku, co jsem ti přinesla,“ šeptala Mařenka svému uvězněnému bratrovi.

Jak řekla, tak se i stalo. Zanedlouho přišla čarodějnice ke kleci a přikázala Jeníčkovi, aby vystrčil prst. Jeníček vystrčil z klece tenkou kost. Ježibaba jen zakroutila hlavou a přikázala Mařence, aby Jeníčkovi přinesla další koláče. A takto to probíhalo několik týdnů. Jeníček jedl dosyta, ale ježibabě stále podstrkoval tu kůstku, kterou měl od Mařenky. Ta si toho vůbec nevšimla, protože klec byla v tmavé komoře, a tak neviděla, že ji Jeníček pokaždé **oklamal**.

Jednoho dne však došla čarodějnici trpělivost a přikázala Mařence, aby udělala v peci pořádný žár.

Mařenka už tušila, co se bude dít. Rychle přiběhla ke svému bratrovi.

„Ach, Jeníčku, zle je. Ježibaba tě chce dnes uvařit a sníst,“ pošeptala mu vyděšená Mařenka.

„Neboj se, sestřičko, něco vymyslím,“ snažil se ji bratr uklidnit.

Když už byla pec pořádně rozpálená, ježibaba přišla do komory a **otevřela dveře klece**.

„Nuže, Jeníčku, pojď se mnou, něco ti ukážu,“ nabádala ho ježibaba.

Jeníček poslechl a vylezl z klece ven. V kuchyni už byl slyšet praskající **oheň v peci a v hrncích**, co byly na peci položené, **bublala nějaká omáčka**.

„Tak, Jeníčku, vylez tam k peci a přilož ještě dřevo, ať je nám tu tepleji,“ říká mu potměšile ježibaba.

Jeníček se pokoušel vylézt ke dvířkám, ale pokaždé naschvál sklouzl na zem.

„Jaksi se mi to nedaří. Ukaž mi ty, jak se tam leze,“ vyzval Jeníček ježibabu.

Čarodějnice si cosi pod nos zabrblala, chytla polínko, vylezla ke dvířkám a v okamžiku, kdy už chtěla přiložit, Jeníček s Mařenkou ji strčili přímo do pece. V peci to jen tak žbluňklo, z komína vyšlehly plameny a za ohromného **dunění a hřmotu** se ježibaba vypařila i se svými čárami.

Rozradostněné děti výskaly a skákaly po staré dřevěné podlaze, až se Jeníčkovi jedna noha skrz práchnivou desku propadla do jakéhosi otvoru.

„Počkej, bratříčku, pomůžu ti vytáhnout tu nohu ven,“ řekla Mařenka a tahala přitom Jeníčkovu nohu, co jí síly stačily.

Když se jim podařilo Jeníčkovu nohu vysvobodit, uviděli, že pod podlahou je **jakási skrýš**. Odstranili i ostatní desky kolem, které tam sotva držely, a skutečně. Pod podlahou měla ježibaba tajný úkryt a v něm truhlici. Byla pořádně těžká, ale společnými silami se jim ji podařilo vytáhnout ven. Když truhlici **otevřeli**, zář a lesk osvětlily celou chatrč. Takovou krásu děti ještě nikdy neviděly. Zlaté mince, perly, prsteny, nevídaná krása. Nabrali si tolik, co zvládli odnést, a vydali se hledat cestu domů. Na stromě uviděli starou známou sovu, která si přisedala ze stromu na strom, jako by jim chtěla cestu ukázat. Rozhodli se ji následovat. „Vždyť moudrá sova jistojistě bude vědět, kde bydlí,“ pomyslely si děti. A opravdu. Po chvílce se Jeníčkovi zdál les už dost povědomý, a co nevidět spatřili i svůj domek. Radostí se rozběhli, co jim síly stačily. Vrhli se rodičům do náručí a objímali se snad až do samotného večera.

„Maminko, vezmi nějakou mísu z kuchyně,“ říká Jeníček.

Mamka se podivila, k čemu bude Jeníčkovi prázdná mísa. Ale šla do kuchyně, přinesla dřevěnou mísu a položila ji na stůl. Děti popošly ke stolu a začaly do mísy **sypat všechny poklady**, které našly ve skrýši u zlé ježibaby.

Udiveným rodičům potom společně povyprávěly celý příběh a všichni věděli, že jejich rodinu potkalo velké štěstí. **Jeníček a Mařenka se zachránili** a ještě k tomu našli i poklad, díky kterému už nikdy nebudou žít v chudobě.